

ШКОЛА ГАРАНТІВ

Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Суттєві недоліки в проєктуванні та реалізації освітніх програм

Критерій 1. Проектування освітньої програми

1.1.1	Не всі результати навчання, визначені стандартом вищої освіти, можуть бути досягнуті через програмні результати навчання.
1.1.2	За відсутності стандарту вищої освіти, хоча б один програмний результат навчання НЕ відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.
1.2.1	ЗВО присвоює професійну кваліфікацію за певною професією, але встановлено хоча б один із таких фактів: <ul style="list-style-type: none">- освітня програма (зокрема, додаткових - за рахунок її вибіркових освітніх компонентів) не забезпечує виконання вимог до знань, умінь, навичок і компетентностей, визначених відповідним професійним стандартом;- назва професії не відповідає чинному Класифікатору професій чи відсутня у Класифікаторі професій;- у ЗВО не визначено/не затверджено відповідними локально-правовими актами ЗВО: порядок присвоєння цієї професійної кваліфікації або відповідні процедури, методи демонстрації компетентностей, або критерії (умови) присвоєння професійної кваліфікації відповідно до чинного законодавства.
1.4.1	На етапі проектування освітньої програми потреби заінтересованих сторін жодним способом не вивчались.
	За Критерієм 1 було виявлено суттєві недоліки, які не включено до Переліку

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

	Обсяг освітньої програми або її окремих складових НЕ відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності). Можливі порушення:
2.1.1	стандарту вищої освіти – пп.3-6 Закону України «Про вищу освіту»); <ul style="list-style-type: none">- обсяг освітньої програми (у кредитах ЄКТС) не відповідає вимогам стандарту вищої освіти (за відсутності);- практика відсутня АБО обсяг кредитів ЄКТС, призначених для практики, не відповідає вимогам стандарту вищої освіти;- обсяг освітньої програми (у кредитах ЄКТС), який спрямований на забезпечення компетентностей, визначених стандартом вищої освіти, не відповідає вимогам стандарту вищої освіти.
2.2.1	Структура і зміст освітньої програми НЕ забезпечують необхідні попередні знання або навички для проходження практики.
2.2.2	Структура і зміст освітньої програми НЕ забезпечують необхідні попередні знання або навички для засвоєння <u>хоча б однієї</u> навчальної дисципліни.
2.2.3	Є хоча б один програмний результат навчання (ПРН), який не можна досягти. Можливі проблеми із структурою і змістом освітньої програми, які спричинили недолік: <ol style="list-style-type: none">1) необхідні для досягнення ПРН результати навчання неможливо здобути в межах освітніх компонентів освітньої програми:<ul style="list-style-type: none">- такі результати навчання не включено до програми жодного із освітніх компонентів;- результати навчання заявлено у програмах освітніх компонентів, але через невідповідність змісту (переліку тем, завдань, рівня, глибини) досягнення цих результатів є неможливим;2) необхідні для досягнення ПРН результати навчання здобуваються лише в межах вибіркового освітнього компонента, і студент, обираючи інші освітні компоненти (зокрема, з інших рівнів вищої освіти) або перезараховуючи результати навчання з інших ЗВО, може не здобути цих результатів навчання.
2.2.4	Є хоча б одна компетентність, визначена освітньою програмою, яка не формується.
2.3.1	Зміст освітньої програми не відповідає вимогам до предметної області (щодо об'єктів вивчення та/або діяльності, АБО цілей навчання, АБО теоретичного змісту предметної області, АБО методів, методик, технологій, АБО інструментів, обладнання).
2.3.2	Тематика, об'єкт, предмет та завдання у хоча б одній кваліфікаційній роботі не відповідають предметній області спеціальності.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

2.4.1	<p>Псевдовибірковість. Можливі прояви:</p> <p>1) наявність навчальної дисципліни, яку ЗВО визначає як дисципліну для вибору, але яка не є такою, наприклад:</p> <ul style="list-style-type: none">- пропонуються дисципліни, аналогічні за змістом;- дисципліни, які містяться у переліку як альтернативні, не можуть бути обрані через їхній обсяг (у кредитах ЄКТС) або пререквізити; <p>2) наявність у вибіркових навчальних дисциплінах однакового навчального матеріалу, який буде вивчатися здобувачем освіти за будь-якої індивідуальної освітньої траєкторії незалежно від його вибору і таким чином стає обов'язковим для вивчення.</p>
2.4.2	<p>Процедура вибору освітніх компонентів не визначена АБО містить суперечності, які унеможливають реалізацію права здобувача освіти на вибір освітніх компонентів або не гарантують йому це право АБО не забезпечує здобувачу освіти право вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших освітніх програм і рівнів вищої освіти, відповідно до положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти.</p>
2.4.3	<p>Встановлено хоча б одне із наступних порушень реалізації процедури вибору освітніх компонентів, що призвело до позбавлення здобувачів освіти права на вибір:</p> <ul style="list-style-type: none">- відсутність практики інформування про процедуру вибору освітніх компонентів, зокрема про встановлені обґрунтовані організаційні обмеження (такі як кількість здобувачів освіти у групі тощо);- відсутність практики інформування про освітні компоненти, які пропонуються для вибору, АБО форма, обсяг інформації про освітні компоненти та їх зміст не дає здобувачам освіти можливості зробити усвідомлений вибір;- встановлено факт впливу на здобувачів освіти у процесі вибору освітніх компонентів, який позбавив їх права на самостійний вибір (нав'язування вибору, застосування санкцій тощо).
2.5.1	<p>Зміст практики не забезпечує здобувачів освіти необхідними для спеціальності знаннями і навичками.</p>
2.5.2	<p>Правила і процедури організації та проведення практики не забезпечують досягнення результатів навчання АБО правил і процедур не дотримуються. Можливі прояви порушення:</p> <ul style="list-style-type: none">- правила і процедури організації та проведення практики не визначено;- обрані бази практики не можуть забезпечити досягнення мети і виконання завдань практики (відсутнє необхідне обладнання, ресурси або умови для проведення практики);- відсутність належного супроводу та наставництва з боку керівників від баз практик (через відсутність відповідної кваліфікації або чіткого розподілу обов'язків і відповідальності між ЗВО та базою практики тощо).
2.7.1	<p>Обсяг кредитів ЄКТС, який відводиться освітньою програмою та навчальним планом на вибір освітніх компонентів здобувачами освіти, менший за 25% обсягу освітньої програми (10% - для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання).</p>

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

3.1.1	Правила прийому на навчання до ЗВО містять дискримінаційні обмеження прав абітурієнтів.
3.1.2	Правила прийому на навчання до ЗВО не відповідають вимогам Умов прийому (Порядку прийому) на навчання для здобуття вищої освіти, які затверджені ЦОВВ у відповідному році.
3.2.1	Зміст програм вступних випробувань не дозволяє перевірити здатність до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти.
3.2.2	Програма(и) вступних випробувань не затверджена(і) АБО не оприлюднена(і) на вебсайті ЗВО у терміни, визначені Умовами прийому (Порядком прийому) на поточний рік, АБО не містить критеріїв оцінювання, структури оцінки і порядку оцінювання підготовленості вступників.
3.3.1	Правила/процедури визнання результатів навчання, здобутих за іншими ОП, не визначені.
3.3.2	Правил/процедур визнання результатів навчання, здобутих за іншими ОП, не дотримуються АБО вони не застосовуються у випадку звернення.
3.4.1	Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, у ЗВО не визначені АБО НЕ відповідають вимогам затвердженому відповідним ЦОВВ Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.
3.4.2	Правила / процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, не застосовуються у випадку звернення АБО їх НЕ дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

4.1.1	Методи, засоби та технології навчання НЕ дають можливості досягти цілей та здобути результати навчання за хоча б одним освітнім компонентом.
4.2.1	У закладі вищої освіти не визначені правила та процедури інформування здобувачів освіти про: <ul style="list-style-type: none">- конкретні цілі, що мають бути досягнуті за освітніми компонентами; конкретні теми, які будуть вивчатись;- результати навчання, які потрібно здобути протягом вивчення освітнього компонента;- критерії та методи оцінювання результатів навчання АБО під час реалізації освітньої програми їх не дотримуються (зокрема, здобувачі освіти не інформуються вчасно, відповідно до визначених у закладі вищої освіти правил і процедур).
4.3.1	У процесі навчання за освітньою програмою взагалі НЕ використовуються інструменти, підходи та технології, які сприяють розвитку навичок дослідження.
4.4.1	Зміст освітніх компонентів НЕ оновлюється з урахуванням сучасних наукових досягнень і практик, як наслідок, здобувачі освіти не отримують актуальні знання або навички, які відповідають сучасним тенденціям у відповідній галузі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ЦЕНТР
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ЧНУ

5.1.1	<p>Форми контрольних заходів, методи, інструменти, критерії оцінювання НЕ дають можливості встановити рівень досягнення здобувачем освіти результатів навчання для хоча б одного конкретного освітнього компонента або програмних результатів навчання загалом. Можливі прояви недоліку:</p> <ul style="list-style-type: none">- невідповідність форм контрольних заходів, методів, інструментів цілям та очікуваним результатам навчання освітнього компонента;- відсутність критеріїв оцінювання АБО невідповідність критеріїв оцінювання цілям та очікуваним результатам навчання освітнього компонента;- невідповідність рівня складності завдань (вимоги занадто високі або занадто низькі, що призводить до некоректного оцінювання рівня досягнення результатів навчання здобувачем освіти);- нечіткість, неконкретність та невимірюваність критеріїв оцінювання (що не дозволяє забезпечити об'єктивність).
5.1.2	<p>Інформація про контрольні заходи, методи, критерії оцінювання НЕ доводиться до відома здобувачів освіти у терміни, визначені правилами та процедурами у ЗВО (що не дає можливості здобувачам освіти чітко зрозуміти, у якій формі буде відбуватись оцінювання та що потрібно зробити, щоб довести, що результату навчання досягнуто).</p>
5.2.1	<p>За освітньою програмою НЕ забезпечено форми атестації, визначені стандартом вищої освіти.</p>
5.2.2	<p>ЗВО не аналізує, чи підтверджуються результати навчання здобувачів освіти результатами ЄДКІ, АБО не здійснює заходів для виявлення та усунення причин невідповідності.</p>
5.3.1	<p>У ЗВО не визначено правила і процедури:</p> <ul style="list-style-type: none">- проведення контрольних заходів, виставлення оцінок, інформування про результати оцінювання (зокрема, заліково-екзаменаційних сесій);- ліквідації академічної заборгованості та повторного вивчення навчальних дисциплін;- запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час оцінювання;- оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження <p>АБО вони не забезпечують захист прав здобувачів освіти, АБО містять суперечності, що призводять до неможливості їх практичної реалізації.</p>

5.3.2

Правил і процедур проведення контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів або порядку оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження не дотримуються. Можливі порушення:

- недоступність інформації про визначені правила/процедури для здобувачів освіти або викладачів;
- вибіркоче застосування правил і процедур;
- незастосування процедур врегулювання конфлікту інтересів або оскарження результатів контрольних заходів у випадку звернень (звернення відхиляються без пояснення причин відхилення, розглядаються із порушеннями).

5.4.1

Нормативна база ЗВО не гарантує забезпечення академічної доброчесності. Можливі прояви:

- відсутність локальних нормативних актів ЗВО або процедур забезпечення академічної доброчесності, необхідність яких встановлена чинним законодавством АБО Наявність у документах норм, які не відповідають чинному законодавству (зокрема встановлення відсотків допустимого плагіату);
- у документах ЗВО лише декларативно продубльовано норми відповідних законів, але відсутні необхідні для практичної реалізації алгоритми АБО процедури містять суперечності, які унеможливають їхню практичну реалізацію;
- порушення академічної доброчесності, виявлені ЕГ, не були виявлені ЗВО за допомогою визначених у ЗВО правил і процедур;
- процедура встановлення факту академічного плагіату включає лише автоматизовану перевірку робіт за допомогою програмних засобів без аналізу робіт фахівцями з відповідної предметної області з урахуванням результатів такої перевірки, а рішення приймається виключно на основі результатів цієї перевірки.

5.4.2

Визначених правил і процедур забезпечення академічної доброчесності у межах освітньої програми не дотримуються. Можливі підтвердження:

- порушення були виявлені, але порушники не були притягнуті до академічної відповідальності;
- наявні заяви (звернення, повідомлення) щодо ймовірних порушень академічної доброчесності (зокрема, зовнішні), які у ЗВО не розглядалися (були проігноровані), або розглядалися із порушенням процедур.

5.4.3

Встановлено такі факти недоброчесності:

- фабрикація або фальсифікація результатів опитувань, результатів контрольних заходів;
- присвоєння текстів документів (локально-правових актів, робочих програм / силабусів, навчально-методичного забезпечення), копіювання текстів Відомостей про самооцінювання з акредитаційних справ інших ЗВО;
- фальсифікація документів (зокрема, підготовка документів заднім числом);
- надання завідомо неправдивої інформації щодо освітньої, наукової, творчої діяльності учасників освітнього процесу чи щодо організації освітнього процесу.
- необ'єктивне оцінювання, зокрема створення різних умов для різних здобувачів освіти під час контрольних заходів (крім випадків забезпечення освітніх потреб осіб з обмеженими освітніми можливостями); надання неправомірної допомоги під час контрольних заходів; використання різних критеріїв оцінювання робіт одного типу для різних здобувачів освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

6.1.1	Невідповідність кваліфікації (професійного досвіду - якщо ЗВО наводить його як компонент відповідності) викладачів освітнім компонентам, які вони забезпечують, з урахуванням вимог законодавства.
6.2.1	Процедури конкурсного відбору науково-педагогічних працівників відсутні.
6.2.2	Процедур конкурсного відбору науково-педагогічних працівників не дотримуються.
6.3.1	ЗВО не залучає професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до реалізації освітнього процесу за освітньою програмою.
6.4.1	Щорічне оцінювання/рейтингування науково-педагогічних і педагогічних працівників ЗВО НЕ здійснюється або його результати не оприлюднюються на офіційному сайті ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

7.1.1	Наявне матеріально-технічне забезпечення НЕ дозволяє досягти результатів навчання за хоча б одним із освітніх компонентів.
7.1.2	Є хоча б один освітній компонент, для досягнення результатів навчання з якого необхідне програмне забезпечення, але у ЗВО програмне забезпечення відсутнє АБО програмне забезпечення, яке використовує ЗВО, не дозволяє їх досягти.
7.1.3	Заклад вищої освіти використовує неліцензійне програмне забезпечення АБО програмне забезпечення країни-агресора.
7.1.4	Наявне навчально-методичне забезпечення не дозволяє досягти результатів навчання за хоча б одним із освітніх компонентів.
7.4.1	Заклад вищої освіти не забезпечив організаційну або інформаційну підтримку навчання у дистанційному форматі під час його проведення.
7.5.1	ЗВО не забезпечує реалізацію інклюзивних політик освітньої діяльності та безбар'єрного простору у своїх приміщеннях.
7.6.1	Політики та процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО не визначені АБО їх не дотримуються.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

8.1.1	Процедури розроблення, затвердження, моніторингу або періодичного перегляду ОП не визначені АБО їх не дотримуються.
8.2.1	Пропозиції здобувачів освіти або органу самоврядування щодо освітньої програми та/або освітнього процесу не втілені у порядку і в терміни, визначені ЗВО, їх відхилення не обґрунтоване.
8.2.2	Опитування з питань забезпечення якості освіти серед здобувачів освіти НЕ проводяться АБО проводяться, але отримана інформація не аналізується та не використовується.
8.3.1	Пропозиції представників роботодавців щодо освітньої програми та/або освітнього процесу не втілені у порядку і в терміни, визначені ЗВО, їх відхилення не обґрунтоване.
8.5.1	Система внутрішнього забезпечення якості освіти не виявляє або не усуває виявлені недоліки в освітній програмі або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Для кожного із виявлених суттєвих недоліків за Критеріями 1-7, 9, 10 встановити, чи виявила його СВЗЯО та як на нього відреагувала. Системні інституційні проблеми є суттєвими недоліками СВЗЯО.
8.6.1	ЗВО НЕ аналізує результати зовнішнього забезпечення якості (попередніх акредитацій освітніх програм) за галуззю знань у закладі вищої освіти АБО не враховує їх і не надає цьому обґрунтованих пояснень.

Критерій 9. Прозорість та публічність

9.1.1	Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу не визначені АБО недоступні для ознайомлення.
9.1.2	ЗВО не забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до вимог Закону України “Про вищу освіту” (стаття 79).
9.3.1	ЗВО не оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти тощо).

Критерій 10. Навчання через дослідження

10.1.1	Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми НЕ забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань) або НЕ забезпечує володіння методологією наукової чи педагогічної діяльності.
10.2.1	Напрямок дослідження хоча б одного із наукових керівників НЕ відповідає науковій діяльності його аспіранта (ад'юнкта).
10.3.1	ЗВО не здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі.
10.4.1	Відсутність організаційного та матеріального забезпечення можливостей здобувачів вищої освіти для проведення наукових досліджень й апробації їх результатів.

Дякую за увагу!

